

сортів на основі взаємної компенсації різних рівнів зернової продуктивності, що стабілізує врожайність на високому рівні за різних метеорологічних умов. У цьому ракурсі сорти у складі сортосумішей мають створювати взаємодоповнюючу систему. Так, за елементами зернової продуктивності (кількість зерен в колосі, вихід зерна з рослини, маса 1000 зерен) сортосуміші мали більш вирівняні показники ніж у співставленні сортів окремо один з одним. Крім того, сорти для сортосумішей мають розрізнятися довжиною та структурою вегетаційного періоду, технологічно підходити для ґрунтів різного рівня родючості і механічного складу, мати різний генетичний контроль стійкості до хвороб, стійкість до впливу негативних факторів і добру реакцію на оптимізацію умов росту, різнитися векторністю господарського призначення.

Таким чином, нами підтверджено, що для даних умов розвитку галузі зерновиробництва виникає необхідність створення високопродуктивних, багатокomпонентних фітоценозів ярого ячменю на базі сортосумішей, які завдяки своїй пластичності, стабільності, стійкості до хвороб, більш ефективному використанню сонячної радіації забезпечують вищі врожаї, ніж сорти, на базі яких вони створюються.

ВПЛИВ БАКОВИХ СУМІШЕЙ ГЕРБІЦИДІВ ІЗ РЕГУЛЯТОРАМИ РОСТУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЗАБУРЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ МОРКВИ

С.В. ЩЕТИНА, кандидат сільськогосподарських наук

І.Д. ЖИЛЯК, кандидат хімічних наук

С.Ю. СЕНИК, студент

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

І.М. МАНДЗЮК, М.Б. БАНДРІВЧАК, викладачі

ВП НУБіП України «Заліщицький аграрний коледж ім. Є. Храпливого», м. Залішки, Україна

У світовій практиці рослинництва на додаток до агротехнічних прийомів в боротьбі з бур'янами широко застосовують гербіциди. Тому пошук селективних ефективних препаратів для знищення бур'янів на посівах моркви вельми актуальний. Для ефективного безпечного застосування гербіцидів важливо дати їм об'єктивну оцінку в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах на районованих сортах та гібридах, визначити їх роль і місце у технології вирощування культур, встановити їх вибірковість, а також токсичність нових препаратів для найбільш поширених видів бур'янів.

В Україні ефективність нових гербіцидів, їх спільне застосування з добривами, регуляторами росту в системі догляду за посівами моркви вивчена недостатньо.

Метою досліджень було вивчити дію гербіцидів на посівах моркви та ефективність бакових сумішей із стимулятором росту.

Досліджуванім фактором був вплив послідовного застосування гербіцидів

Гезагард 500 к.с., Фюзилад Форте 150 ЕС к.е., Зенкор 70% в.г. самостійно та в баковій суміші із стимулятором росту Гуміфілд для зняття стресу внаслідок фітотоксичної дії гербіциду. Він вивчався в трьохкратній повторності.

При проведенні досліджень відмічено суттєвий вплив гербіцидів на забур'яненість посівів.

При застосуванні гезагарду у фазі трьох справжніх листків кількість однорічних дводольних та злакових бур'янів різко знижувалась і нові хвилі бур'янів появлялись аж наприкінці вегетації. Дещо зменшився рівень багаторічних дводольних бур'янів. На багаторічні злакові бур'яни він практично не вплинув. При застосуванні Гезагарду із Гуміфілдом активність гербіциду дещо зростала, особливо на багаторічні бур'яни, які почали сильніше пригнічуватись. Загальна чисельність бур'янів на кінець вегетації становила – 308 та 288 шт./м², відповідно.

Найбільш ефективним виявилось застосування у фазі трьох листків бакової суміші Гезагарду із Фюзиладом Форте а також із стимулятором росту Гуміфілд. При цьому гибель бур'янів була майже 100%.

При наявності ґрунтової та повітряної засухи активність ґрунтових гербіцидів знижується. Тому при появі поодиноких сходів бур'янів ми застосували Зенкор у фазі олівця в нормі 0,4 кг/га. Це дало можливість додатково знищити однорічні бур'яни та підсилити ґрунтову дію Гезагарду, особливо на злакові бур'яни. При такій схемі послідовного застосування гербіцидів у кінці вегетації в нас залишалося 8-10 шт./м² бур'янів.

При проведенні обліку врожайності на різних варіантах застосування гербіцидів, різниця виявилася досить значна. При застосуванні інтегрованої системи хімічного захисту посівів моркви від бур'янів дозволило збільшити врожайність на 10,3-27,6 т/га порівняно до абсолютного контролю, де боротьба з бур'янами взагалі не проводилась. Крім того застосування в бакових сумішах стимулятора росту Гуміфілд дозволило зменшити фітотоксичну дію на культурні рослини від застосування гербіцидів та забезпечило приріст врожайності 0,56-0,78 т/га.

Отже, за результатами наших досліджень встановлено, що найбільш ефективною проти бур'янів виявилось застосування у фазі трьох листків бакової суміші Гезагарду із Фюзиладом Форте, а також із стимулятором росту Гуміфілд. З послідовним внесенням гербіциду Зенкор у фазі олівця в баковій суміші із Гуміфілдом.

ПОЗАКОРЕНЕВЕ УДОБРЕННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

Р.В. ЯКОВЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

За інтенсивного вирощування плодів культур широко використовується метод позакореневого удобрення, який швидко та цілеспрямовано урівноважує дисбаланс поживних речовин у рослинах. Його застосовують тоді, коли через

несприятливі погодні умови та низької родючості ґрунту знижується ефективність поглинання поживних речовин кореневою системою плодівих культур. За допомогою даного методу відбувається швидке постачання поживних речовин у часи найбільш максимальної потреби на певних стадіях росту плодівих культур, особливо це стосується мікроелементів. Але слід пам'ятати, що позакореневе удобрення не замінює ґрунтового удобрення, а лише доповнює його. Для цієї цілі застосовують одно- та багато компонентні добрива. Серед однокомпонентних добрив можуть бути, як макро- так і мікроелементи. Внесення тих чи інших добрив проводять протягом всієї вегетації.

Бор, цинк і молібден потрібні плодівим культурам до цвітіння для покращення життєздатності пилку, збільшення його кількості, покращення процесу запліднення. Фосфор рекомендують застосовувати відразу після цвітіння, коли починається активний поділ клітин. Магній рекомендований у період інтенсивного вегетативного росту з метою швидкого збагачення листя хлорофілом. Внесення азоту, цинку та бору в період після збору плодів зміцнює бруньки, підвищує морозостійкість дерев та усуває дефіцит того чи іншого елементу. Кальцій внесений у період росту та дозрівання плодів покращує якість плодів, запобігає підшкірній плямистості, підвищує транспортабельність та зберігання.

Визначення забезпеченості рослин елементами живлення є непростим процесом. Це проводять оглядово (візуально) по видимим ознакам на листках або проводять діагностування за допомогою хімічного методу та флуориметрії.

Важливо систематично та якісно оглядати насадження й знати прояви нестачі в рослинах окремих поживних елементів. Поряд з нестачею елементів живлення у листі візуально також можна виявити і надмірну його кількість.

Визначення вмісту елементів живлення у листі проводять за допомогою рослинної діагностики. Одним із методів діагностування є хімічний аналіз листя. У ньому визначають валовий вміст елементів живлення (у лабораторних умовах за допомогою спалювання листя) у відсотках маси сухої речовини. Знаючи оптимальний вміст того чи іншого елементу живлення, за якого спостерігається найвища продуктивність дерев, можна встановити потребу в удобренні тим чи іншим елементом.

Одним із сучасних методів листової діагностики є метод флуориметрії. Цим спектральним лабораторним аналізом у листі визначають рівень елементів мінерального живлення, адже під впливом видимих чи ультрафіолетових променів кожен з них реагує на світловій хвилі визначеної довжини, що й дозволяє встановити в листі його концентрацію. Флуориметром діагностують вміст у листі макро- і мікроелементів та за індексом фотосинтезу визначають інтенсивність цього процесу, а також який з елементів найбільше пригнічує фотосинтез чи вміст якого оптимальний та сприяє цьому.

На основі отриманих даних, стосовно вмісту елементів живлення у листі,

розробляють рекомендації з удобрення. Внесення того чи іншого елемента живлення проводять в різні фази розвитку дерева певними концентраціями.

ШЛЯХИ ВИХОДУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ НА СТІЙКІ ПОЗИЦІЇ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ

А.І. ЯЦКО, магістрант*

Уманський національний університет садівництва, м. Умань, Україна

Сутність управління якістю та його сучасна концепція належить до числа найважливіших критеріїв функціонування підприємства в умовах відносно насиченого ринку і жорсткої конкуренції. Якість продукції – сукупність властивостей продукції, що обумовлюють її придатність задовольняти відповідні потреби суспільства протягом певного терміну. Підвищення як технічного рівня так і якості продукції визначає темпи науково-технічного прогресу і зростання ефективності виробництва в цілому, робить істотний вплив на інтенсифікацію еконо-міки, конкурентоспроможність вітчизняних товарів і життєвий рівень населення країни. Тому проблема забезпечення і підвищення якості продукції актуальна для всіх країн і підприємств. Від її вирішення в значній мірі залежить успіх і ефективність національної економіки.

Управління якістю є спеціалізованим видом управлінської діяльності, до якої відноситься управління персоналом, фінансами, якістю, проектами, інноваціями, маркетингом та ін. Значення та необхідність управління якістю на рівні організації визначається тим, що сприяє задоволенню все більших потреб та очікувань споживачів і, відповідно, надає поштовх для розвитку і вдосконалення бізнесу. Компанія завдяки застосуванню сучасного інструментарію та методів менеджменту якості стає більш гнучкою, адаптивною, постійно використовуючи власні конкурентні переваги і утворюючи нові. Підвищення конкурентоспроможності підприємства відбувається, виходячи з цього, за рахунок того, що воно задовольняє потреби клієнтів швидше за своїх конкурентів, пропонуючи при цьому бажане поєднання ціни і якості.

Згідно з міжнародним стандартом ISO 9000:2000 серед основних функцій процесу управління якістю на підприємстві обов'язково називають планування, оперативне управління, забезпечення й поліпшення якості, які реалізуються в межах системи якості на всіх етапах життєвого циклу продукту. Ураховуючи те, що процес управління в цілому являє собою вплив суб'єкта на об'єкт шляхом реалізації управлінських функцій установленими методами, можна стверджувати, що процес управління якістю в організації здійснюється через ті функції, послідовна реалізація яких забезпечує досягнення цілей організації в галузі якості. Кожен із названих напрямів діяльності має свої особливості, і разом вони являють собою чотири основні функціональні підсистеми системи

* Науковий керівник – к. с.-г. н., доц. Г.С. Гайдай